

MINISTERUL EDUCAȚIEI, CERCETĂRII ȘI
TINERETULUI

Direcția Generală Management Învățământ Preuniversitar

Str. G-ral Berthelot 28-30, București, tel/fax: 021/3.13.55.47

Nr.41148/18.09.2008

APROB

SECRETAR DE STAT,
Zvetlana Ileana Preoteasa

AVIZAT
DIRECTOR GENERAL,
Liliana Preoteasa

PRECIZĂRI PRIVIND ORGANIZAREA ȘI DESFĂȘURAREA
OLIMPIADEI DE ȘTIINȚE SOCIO-UMANE
AN ȘCOLAR 2008-2009

1. Disciplinele de concurs

Olimpiada de științe socio-umane reprezintă un **concurs de excelență** care se adresează elevilor cu aptitudini, înclinații și interese deosebite în domeniul științelor socio-umane. Disciplinele de concurs sunt: **educație civică** (ciclul primar), **cultură civică** (ciclul gimnazial), **logică și argumentare**, **psihologie**, **sociologie**, **economie**, **filosofie** (ciclul liceal).

2. Elevii participanți

a. La olimpiada de **educație civică** (ciclul primar), la toate etapele, elevii participă în **cadru** **echipajelor formate din doi elevi** din clasele a III-a sau a IV-a, din **cadru** **aceleiași unități școlare** (echipajele pot fi **omogene**, respectiv câte doi elevi din clasa a III-a sau doi elevi din clasa a IV-a sau **neomogene**, respectiv un elev din clasa a III-a și un elev din clasa a IV-a).

b. La olimpiada de **cultură civică** (ciclul gimnazial), la toate etapele, elevii participă în **cadru** **echipajelor formate din doi elevi** din clasele a VII-a sau a VIII-a, din **cadru** **aceleiași unități școlare** (echipajele pot fi **omogene**, respectiv câte doi elevi din clasa a VII-a sau doi elevi din clasa a VIII-a sau **neomogene**, respectiv un elev din clasa a VII-a și un elev din clasa a VIII-a).

c. La olimpiada de științe socio-umane (ciclul liceal), la toate etapele, elevii participă **individual**, indiferent de anul de studiu în care se află și de forma de învățământ pe care o urmează (zi, seral, frecvență redusă).

2. Etapele desfășurării olimpiadei și datele

a. Etapa pe școală-luna decembrie 2008 (stabilirea datei rămâne la latitudinea unităților școlare și a inspectoratelor școlare).

b. Etapa locală (comună, oraș, sector al municipiului București)- **luna ianuarie, 2009** (stabilirea datei rămâne la latitudinea inspectoratelor școlare).

- c. Etapa județeană/municipiul București- 7 martie, 2009
- d. Etapa națională-12-16 aprilie, 2009, Craiova, jud. Dolj

3. Selecția elevilor

- a. De la etapa pe școală pentru etapa locală-criteriile de selecție (nota minimă, nr. elevi calificați pentru etapa următoare) sunt stabilite de inspectoratele județene/municipiul București.
- b. De la etapa locală pentru etapa județeană/municipiul București-criteriile de selecție (nota minimă, nr. elevi calificați pentru etapa următoare) sunt stabilite de inspectoratele județene/municipiul București.
- c. De la etapa județeană/municipiul București pentru etapa națională se califică din cadrul fiecărui județ/municipiul București **lucrarea** (ciclul primar-educație civică), **echipajul** (ciclul gimnazial-cultură civică) și **elevi individual** (ciclul liceal-disciplinele logică, psihologie, sociologie, economie, filosofie) în următoarele condiții:
  - nota minimă obținută-9 (nouă)
  - pentru disciplina educație civică (ciclul primar), **lucrarea clasată pe locul I (premiul I)** la etapa județeană/municipiul București. *Etapa națională a olimpiadei de educație civică (ciclul primar) se desfășoară fără deplasarea elevilor. Inspectoratele școlare județene/municipiul București vor transmite prin profesorul însoțitor originalul lucrării scrise și afișul clasate pe locul I (premiul I) la etapa județeană/municipiul București. Lucrarea scrisă și afișul vor fi înaintate secretarului Comisiei centrale, după festivitatea de deschidere a olimpiadei, în plic sigilat, cu ștampila ISJ/ISMB și semnătura inspectorului școlar general și a inspectorului de specialitate pentru științe socio-umane. Lucrările și afișele vor fi evaluate de către Comisia centrală a olimpiadei pentru disciplina educație civică, care stabilește ierarhia la nivel național (premiu, mențiuni, clasament final). Nerespectarea integrală a condițiilor menționate mai sus atrage după sine neevaluarea lucrării și afișului județului respectiv/municipiului București. Profesorul însoțitor va comunica rezultatul obținut ISJ/ISMB și va primi pe baza semnăturii și a B.I. eventualele diplomele pentru premiul sau mențiunea obținută, respectiv premiul în bani acordat.*
  - pentru disciplina cultură civică (ciclul gimnazial), **echipajul clasat pe locul I (premiul I)** la etapa județeană/municipiul București.
  - pentru disciplinele logică și argumentare, psihologie, sociologie, economie, filosofie, **elevii clasati pe locul I (premiul I)** la etapa județeană/municipiul București, la disciplinele logică și argumentare, psihologie, sociologie, economie, filosofie.
  - Fiecare județ va fi reprezentat la etapa națională **de o lucrare pentru disciplina educație civică, un echipaj pentru disciplina cultură**

civică și un număr de maxim 5 elevi la ciclul liceal, câte unul pentru fiecare disciplină (în total un număr de maxim 7 elevi vor putea realiza deplasarea), cu următoarele excepții:

- **Județul organizator al etapei naționale și municipiul București beneficiază de un loc în plus pentru fiecare disciplină de la nivelul ciclului primar, gimnazial și liceal.** Astfel, în cazul județului organizator și al municipiului București, pentru etapa națională, se califică lucrările clasate pe locul I și II (premiul I și II) la etapa județeană/municipiul București, la disciplina educație civică (ciclul primar), echipajele clasate pe locul I și II (premiul I și II) la etapa județeană/municipiul București, la disciplina cultură civică (ciclul gimnazial), elevii clasati pe locurile I și II (premiul I și II) la etapa județeană/municipiul București, la disciplinele logică și argumentare, psihologie, sociologie, economie, filosofie, în condițiile obținerii notei minime 9 (nouă), și a existenței elevilor concurenți la fiecare disciplină.
  - **Numai județele ai căror elevi, în anul școlar anterior, au obținut premii sau mențiuni la olimpiada internațională de filosofie, primesc un loc în plus pentru disciplina filosofie.**
  - **In situația necalificării lucrării(lor) (ciclul primar), a elevilor la nivelul echipajelor (ciclul gimnazial) sau individual (ciclul liceal), datorită neobținerii notei minime 9 sau a lipsei de concurenți la unele discipline, locurile rămase neocupate nu se redistribuie pentru celelalte discipline.**
  - **In situația obținerii de note egale se va desfășura obligatoriu o probă de baraj, în vederea stabilirii ocupantului locului I (după caz, pentru județului organizator și municipiul București ocupantul locului II), cu drept de participare la etapa națională. Comisiile județene vor elabora subiectele, baremele și vor realiza evaluarea lucrărilor participante la proba de baraj.**
- d. Selecția elevilor pentru participarea la faza internațională a olimpiadei de filosofie se realizează pe baza unui test de limbă (una din limbile de circulație internațională), la care participă elevii premianți la etapa națională a olimpiadei de filosofie. În situația în care selecția nu se poate realiza dintre elevii care au obținut premii, la aceasta pot participa elevii care au obținut mențiuni în cadrul etapei naționale a olimpiadei de filosofie.
5. **Realizarea subiectelor și a baremelor**
- a. **La etapa pe școală**, acestea se realizează de către comisia pentru etapa pe școală, în acord cu tematica generală a fiecărei discipline.
  - b. **La etapa locală**, acestea se realizează de către comisia de organizare și evaluare a olimpiadei pentru etapa locală, în acord cu tematica generală a fiecărei discipline.

- c. **La etapa județeană și națională**, acestea se realizează la nivelul Comisiei centrale (METC), în acord cu tematica generală a fiecărei discipline.
- d. **Notarea lucrărilor se realizează, de regulă, prin puncte de la 0 la 100, după baremele alcătuite de comisie. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- e. **Pentru toate etapele, durata probelor este de 2 ore, pentru olimpiada de educație civică (cu excepția etapei naționale) și cultură civică, respectiv de 3, ore pentru olimpiada la disciplinele socio-umane de la nivelul ciclului liceal.** În cadrul olimpiadei de educație și cultură civică, membrii unui echipaj pot colabora pe parcursul întregului timp de lucru acordat.

6. Organizarea comisiilor

- a. **Organizarea comisiilor la diferitele etape ale olimpiadei se realizează în conformitate cu prevederile *Regulamentului de organizare și desfășurare a concursurilor școlare*.**
- b. La toate etapele, cu excepția etapei pe școală, **se organizează subcomisii pe discipline, după cum urmează:**
  - **subcomisia pentru educație și cultură civică- include membri diferiți pentru disciplinele educație și cultură civică; în cazul disciplinei educație civică din comisie fac parte și învățători alături de profesori de cultură civică de la nivelul ciclului gimnazial.**
  - **subcomisia pentru logică și argumentare;**
  - **subcomisia pentru psihologie;**
  - **subcomisia pentru sociologie;**
  - **subcomisia pentru economie;**
  - **subcomisia pentru filosofie.**

7. Rezolvarea contestațiilor

- a. Rezolvarea contestațiilor se realizează în conformitate cu prevederile *Regulamentului de organizare și desfășurare a concursurilor școlare, art. 44 și 45*
- b. În cadrul diferitelor etape ale olimpiadei, sunt admise contestațiile în cazul cărora între nota inițială și nota de la contestații există o diferență de cel puțin **10 puncte** în cazul sistemului de notare de la 0 la 100 puncte, respectiv **1 punct** în cazul sistemului de notare de la 0 la 10 puncte. **Contestații sunt considerate admise atât prin creștere cât și prin scădere. Notele acordate de comisiile de contestații, la oricare etapă a olimpiadei, sunt definitive.**

8. Acordarea premiilor

- a. **La etapa locală**, numărul de premii și mențiuni acordate rămâne la latitudinea inspectoratului județean/municipiului București

- b. **La etapa județeană și națională**, premiile și mențiunile se acordă în conformitate cu prevederile **Regulamentului de organizare și desfășurare a concursurilor școlare, art. 47 și 48.**
- c. **La etapa națională**, la note egale se acordă același premiu. Dacă nota pentru care se acordă ultimul premiu este aceeași pentru doi sau mai mulți elevi, subcomisia disciplinei respective va reevalua lucrările aflate în discuție pentru departajarea acestora, astfel încât să nu se depășească numărul maxim de premii prevăzut în **Regulamentului de organizare și desfășurare a concursurilor școlare.** În conformitate cu prevederile art.20 din **Regulamentului de organizare și desfășurare a concursurilor școlare**, atribuția verificării și avizării calității evaluării lucrărilor ce impun departajarea revine vicepreședintelui comisiei respective.
- d. Precizările de la punctul c sunt valabile și pentru situația similară în ceea ce privește acordarea mențiunilor .
- e. Eventualele premii și mențiuni rămase neacordate la una sau mai multe discipline **nu se redistribuie** pentru celelalte discipline.
- f. Toți elevii participanți la etapa județeană și națională primesc **diplomă de participare** din partea inspectoratului școlar organizator.

9. Tematica

Olimpiada la științele socio-umane, la toate etapele se desfășoară pe baza unor **teme generale.**

Pentru disciplinele de la nivelul ciclului liceal, respectiv logică și argumentare, psihologie, sociologie, economie, filosofie sunt precizate și conținuturi care au menirea de a orienta elevii în pregătirea lor în raport cu tema generală a fiecărei discipline de la nivelul ciclului liceal.

Conținuturile orientative marcate cu (*) sunt valabile pentru faza județeană/municipiului București. Pentru etapa națională, pe lângă aceste conținuturi se adaugă și restul conținuturilor orientative (nemarcate cu *).

• **Educație și cultură civică -Tema-Demnitătea persoanei în societatea democratică**

• **Logică și argumentare-Tema-Analiza logică și evaluarea argumentelor**

Conținuturi orientative

Introducere în Logică și argumentare*

Definirea și importanța logicii*

Argumentarea și structura argumentării*

Analiza logică a argumentelor*

Termenii:*

-caracterizare generală (definire, tipuri de termeni)*

-raporturi între termeni*

Propoziții: *

-caracterizare generală (definire, structură)*

-tipuri de propoziții (categorice, compuse)*

-raporturi între propoziții categorice.*

Rationamente:*

-caracterizare generală (definire, structură)*

-tipuri de rationamente*

Definirea și clasificarea:*

-caracterizare generală*

-corectitudinea în definire și clasificare*

-tipuri de definiții*

-forme de clasificare*

Tipuri de argumentare*

Deductivă:*

-argumente/rationamente imediate cu propoziții categorice (conversiunea și obversiunea)*

-silogismul* (caracterizare generală, figuri și moduri silogistice, legile generale ale silogismului, verificarea validității prin metoda diagramelor Venn, alte metode de verificare a validității silogismelor, forme speciale de argumentare silogistică)*

-argumente/rationamente cu propoziții compuse

-demonstrația

Nedeductivă:

-inducția completă

-inducția incompletă

-analogia

-metode de cercetare inductivă

Argumentare și contraargumentare

Evaluarea argumentelor (validitatea argumentelor)

Erori de argumentare

Argumente și contraargumente în conversație, dezbateri, discurs public, eseuri și în mass-media

• Psihologie-Tema-Conduita psiho-socială din perspectiva interacțiunii proceselor psihice

Conținuturi orientative

Procesele psihice și rolul lor în evoluția personalității: *

- Psihicul și caracteristicile acestuia*

- Ipostazele psihicului (inconștient, subconștient, conștient) și relațiile dintre ele*

- Procese cognitive senzoriale (senzațiile, percepțiile, reprezentarea) *
- Procese cognitive superioare: *
  - *Gândirea* *
  - *Memoria* *
  - *Imaginația**
- Limbajul*
- Procese reglatorii: *
  - *Motivația* *
  - *Voința**
  - *Afectivitatea* *
  - *Atenția**

Structura și dezvoltarea personalității*

- Caracterizarea generală a personalității*
- Individ –persoană–personalitate*
- Temperamentul*
- Aptitudinile*
- Inteligența ca aptitudine generală*
- Caracterul*
- Creativitatea*

- Etape ale dezvoltării personalității (copilăria, adolescența, maturitatea, bătrânețea)

Conduita psihosocială

- Imaginea de sine și percepția socială a imaginii de sine
- Relațiile interpersonale și rolul lor în formarea și dezvoltarea personalității
- Comportamente pro și antisociale

• Sociologie-Tema-Individ și societate **Conținuturi orientative**

Perspectiva sociologică asupra societății. Metodologia cercetării sociologice*

- Specificul cunoașterii sociologice. Metode, tehnici, procedee, instrumente ale investigației sociologice*
- Etapele investigației sociologice*

Societatea și viața socială

Structura socială*

- Status și rol*
- Relații sociale*
- Grupuri sociale; grupuri mici*

- Stratificarea socială (stratificarea în societățile tradiționale, industriale și postindustriale) *

Instituții și organizații sociale*

- Familia, școala, biserica, statul, partidele politice, ONG-urile*

Socializarea*

- Rolul socializării*
- Stadiile socializării (primară, secundară, resocializarea) *
- Agenți de socializare (familia, școala, grupul, mass-media) *

Probleme sociale (discriminarea, infracționalitatea, conflictele sociale, corupția, sărăcia)

• Economie-Tema-Consumatorul, producătorul și piața **Conținuturi orientative**

Consumatorul și comportamentul său rațional*

- Nevoi și resurse*
- Cererea*
- Consumatorul și comportamentul său (costul de oportunitate, utilitatea economică) *

Producătorul/întreprinzătorul și comportamentul său rațional*

- Proprietatea și libera inițiativă*
- Oferta*
- Factorii de producție și combinarea acestora*
- Costuri, productivitate, profit, eficiență economică*

Piața –întâlnire a agenților economici*

- Relația cerere-ofertă-preț în economia de piață*
- Mecanismul concurențial*
- Forme ale pieței*
  - *Piața monetară**
  - *Piața capitalurilor**
  - *Piața muncii**
  - *Piața valutară**
  - *Piața mondială**
- Echilibre și dezechilibre economice
- Creștere și dezvoltare economică
- Fluctuații ale activității economice
- Rolul statului în economia de piață

Economia deschisă

- Uniunea Europeană – mecanisme de integrare economică

• **Filosofie-Tema-Pluralism valoric în construcția umanului**

Conținuturi orientative

Omul *

- Problematika naturii umane *
- Sensul vieții*
- Omul – ființă culturală*

Morala *

- Bine și rău;
- Teorii morale*
- Probleme de etică aplicată*

Politica *

- Libertate și responsabilitate*
- Egalitate și dreptate*
- Putere și legitimitate*
- Teorii politice moderne și contemporane*
- Idealul democratic. Drepturile omului *

Cunoașterea

- Problema întemeierii cunoașterii
- Forme de cunoaștere și tipuri de adevăr
- Adevăr și eroare
- Limbaj și cunoaștere

Filosofia

- Filosofie și viață

Notă: Conținuturile orientative sunt în acord cu conținuturile programelor școlare în vigoare.

10. Itemi orientativi pentru realizarea subiectelor

-Educație civică (ciclul primar, clasele a III-a și a IV-a)

Elaborarea unei lucrări scrise și a unui afiș (desen, pictură, colaj) care vizează problematica drepturilor copilului. Coala utilizată pentru afiș va fi numai de format A4-bloc mic de desen.

-Cultură civică (ciclul gimnazial, clasele a VII-a și a VIII-a)

Elaborarea unui proiect pentru soluționarea unei probleme concrete a școlii, prin identificarea cauzelor, drepturilor încălcate prin nerezolvarea ei, soluții posibile de rezolvare a problemei și analiza lor comparativă, opțiunea motivată a grupului în favoarea unei soluții, realizarea unui plan de acțiune care să includă etape, acțiuni, factori implicați.

-Logică și argumentare (ciclul liceal)

- Identificarea și analizarea argumentelor dintr-un text.
- Identificarea și analizarea erorilor în argumentare, definiție, clasificare
- Construirea unor argumente valide
- Construirea unor contraargumente la argumente date
- Probarea validității unor raționamente

-Psihologie (ciclul liceal)

- Identificarea și analizarea într-un text dat a unor noțiuni, fapte, procese psihice și a relațiilor dintre ele
- Analizarea corelațiilor între două sau mai multe procese psihice și a rolului lor în construcția personalității
- Analiza psihologică a profilului, conduitei unei persoane, prezentate într-un text

-Sociologie (ciclul liceal)

- Analiza unui text, identificarea conceptelor sociologice și a relațiilor dintre ele
- Caracterizarea individului în multiplele lui ipostaze privind apartenența la grupuri sociale
- Analizarea unor procese și probleme sociale
- Interpretarea rezultatelor unei investigații sociologice

-Economie (ciclul liceal)

- Analiza unor probleme/procese economice, plecând de la un text dat
- Analiza corelațiilor între două sau mai multe fenomene economice într-o situație economică dată
- Probleme cu sau fără interpretarea rezultatului
- Interpretarea unui grafic sau a unui tablou statistic

-Filosofie

- Elaborarea unui eseu pe baza unor citate date
- Analiza unui text filosofic
- Compararea a cel puțin două poziții filosofice asupra unei probleme filosofice

Notă: La diferitele etape ale olimpiadei nu este obligatoriu ca toate variantele de itemi prezentate pentru o disciplină să se regăsească în structura subiectelor realizate.

11. Dispoziții finale

Vicepreședintele comisiei de la faza județeană/municipiul București (inspectorul de specialitate) **are obligația de a transmite** (în conformitate cu prevederile art. 10 din ***Regulamentului de organizare și desfășurare a concursurilor școlare***, în termen de cel mult 10 zile) **până la data limită de 17 martie, 2009 , la Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului, în atenția**

inspectorului general pentru științe socio-umane, datele elevilor calificați pentru etapa națională, în strictă conformitate cu prevederile Regulamentului de organizare și desfășurare a concursurilor școlare și ale prezentelor precizări.

Datele vor include: numele și prenumele elevilor, disciplina la care s-au calificat, clasa (se precizează anul de studiu în care se află elevul), unitatea școlară, nota obținută, profesorul care i-a pregătit.

Inspectorii de specialitate vor înainta și propuneri de profesori care să facă parte din Comisia centrală a etapei naționale, pentru fiecare disciplină, precizându-se numele și prenumele profesorilor, unitatea școlară, respectându-se condiția ca profesorii propuși să nu aibă elevi/rude în concurs calificați pentru etapa națională. Pentru olimpiada de educație civică (ciclul primar) propunerile vor include și un cadru didactic învățător sau institutor.

Listele nominale ale elevilor calificați și cadrelor didactice propuse vor fi semnate de *inspectorul școlar general și inspectorul de specialitate* și transmise prin fax la numărul 021/ 3.13.55.47, până la data limită precizată.

**INSPECTOR GENERAL,
Eugen Stoica**